

YÖNETMELİK

Tarım ve Orman Bakanlığından:

**TARIMSAL AMAÇLI ÖRGÜTLERİN DERECELENDİRİLMESİNE
İLİŞKİN YÖNETMELİK****BİRİNCİ BÖLÜM****Başlangıç Hükümleri****Amaç**

MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin amacı; ilgili mevzuatına göre kurulmuş tarımsal amaçlı örgütleri, Bakanlık tarafından belirlenen kriterler dâhilinde derecelendirmek suretiyle ortak bir paydada buluşturarak desteklemek ve bu örgütlerin faaliyetlerinin etkinliğini, ilgili kurum ve kuruluşlar ile iş birliğini arttırmaya ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Yönetmelik, Bakanlık görev alanında faaliyet gösteren;

- 24/4/1969 tarihli ve 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu kapsamında kurulan tarımsal amaçlı kooperatifleri,
- 29/6/2004 tarihli ve 5200 sayılı Tarımsal Üretici Birlikleri Kanunu kapsamında kurulan tarımsal üretici birliklerini,
- 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 10/A maddesi kapsamında kurulan ıslah amaçlı hayvan yetiştirici birliklerini,

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Yönetmelik, 18/4/2006 tarihli ve 5488 sayılı Tarım Kanununun 12 nci maddesi ile 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 417 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- Bakan: Tarım ve Orman Bakanını,
- Bakanlık: Tarım ve Orman Bakanlığını,
- Derecelendirme komisyonu: Genel Müdür Yardımcısı başkanlığında Genel Müdürlük personelinden oluşturulan komisyonu,
- Derecelendirme kriterleri: Bu Yönetmeliğin Ek-1'inde yer alan, tarımsal amaçlı örgütlerin derecelendirilmesine esas teşkil eden objektif nitelikleri,
- Genel Müdür: Tarım Reformu Genel Müdürünü,
- Genel Müdürlük: Tarım Reformu Genel Müdürlüğünü,
- KOOPBİS: 14/1/2022 tarihli ve 31719 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Kooperatif Bilgi Sistemi Yönetmeliği kapsamında kurulan ve yönetilen, tüm kooperatif ve üst kuruluşlarının kooperatifçilik hizmetlerine elektronik ortamda eriştiği ve merkezî veri tabanının yönetildiği Ticaret Bakanlığı Kooperatif Bilgi Sistemini,
- Taahhütname: Tarımsal amaçlı örgütlerin başvuru sırasında beyan ettikleri idari, mali, hukuki ve teknik taahhütlerini içeren belgeyi,
- Tarımsal amaçlı örgüt: 1163 sayılı Kanun kapsamında kurulan tarımsal amaçlı kooperatifleri, 5200 sayılı Kanun kapsamında kurulan tarımsal üretici birliklerini ve 5996 sayılı Kanunun 10/A maddesi kapsamında kurulan ıslah amaçlı hayvan yetiştirici birliklerini,
- Tarımsal örgüt belgesi: Derecelendirme sistemi sonucu tarımsal amaçlı örgüte verilen belgeyi,

İKİNCİ BÖLÜM**Uygulama Birimlerinin Görev ve Sorumlulukları****Genel Müdürlük**

MADDE 5- (1) Bu Yönetmelik kapsamındaki çalışmaları, Genel Müdürlük yürütür. Genel Müdürlüğün bu Yönetmelik kapsamındaki görevleri şunlardır:

- Uygulamaya yönelik tanıtım yapmak ve tarımsal amaçlı örgütleri bilgilendirmek.
- Uygulamanın yürütülmesinde görevli personele ve tarımsal amaçlı örgütlere yönelik derecelendirme sistemi ile ilgili değerlendirme toplantıları düzenlemek, bilgilendirme ve eğitim programlarının hazırlanmasını ve yürütülmesini sağlamak.
- Uygulamanın idari, mali, hukuki ve teknik yönden mevzuata uyumlu bir şekilde yürütülmesini sağlamak.
- Başvuruları incelemek ve değerlendirmek.

d) Başvurularla ilgili eksikliklerin giderilmesi için başvuru sahibine uygulama rehberinde belirlenen süreyi vermek.

e) Başvuru belgelerinden gerçeğe aykırı olanların tespiti halinde bu belgeleri değerlendirme kapsamından çıkarmak.

f) Derecelendirme sistemi kapsamında birinci derece tarımsal örgüt belgesi almaya hak kazanan tarımsal amaçlı örgütlere belgesini düzenlemek.

g) Uygulamanın izleme ve değerlendirmesini yapmak veya yaptırmak.

ğ) Gerektiğinde uygulamaları yerinde kontrol etmek ve denetlenmesini sağlamak.

h) Bu Yönetmelik kapsamında verilen diğer iş ve işlemleri yürütmek.

Derecelendirme komisyonu

MADDE 6- (1) Derecelendirme komisyonu; Genel Müdür onayı ile Genel Müdür Yardımcısı başkanlığında ilgili Genel Müdürlük personelinden oluşur.

(2) Derecelendirme komisyonunun görevleri şunlardır:

a) Başvuruların incelenmesi sonucu hazırlanan listeyi, nihai karar vermek üzere değerlendirmek.

b) Değerlendirme sonucunda tarımsal amaçlı örgütlerin derecesini belirlemek ve onaya sunmak.

c) Derecelendirme sonucu yapılan itirazları değerlendirmek ve karara bağlamak.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kriterler, Başvuru Şartları ve Değerlendirme

Kriterler

MADDE 7- (1) Tarımsal amaçlı örgütlerin derecelendirilmesine yönelik puanlama ve puanlamaya ilişkin kriterler, Ek-1'de yer alır.

Başvuru zamanı ve yeri

MADDE 8- (1) Derecelendirme başvurularının usulü ve başvuru esnasında istenilecek belgeler, Bakanlık tarafından çıkarılan uygulama rehberine göre belirlenir.

(2) Bakanlık tarafından çıkarılan uygulama rehberi, Bakanlık internet sitesinde ilan edilir.

(3) Başvuru yapılmış olması, tarımsal amaçlı örgüt açısından herhangi bir destek kapsamında kazanılmış hak teşkil etmez.

Tarımsal amaçlı örgütlerin başvurularında aranacak şartlar

MADDE 9- (1) Başvuruda bulunmak isteyen tarımsal amaçlı örgütlerde aşağıdaki şartlar aranır:

a) Bakanlık kayıtlarında veya KOOPBİS'te yer almak ve faaliyette bulunuyor olmak.

b) Son beş yıl içindeki genel kurul toplantılarını süresinde ve düzenli yapmış olmak.

c) Başvuru sırasında icra takibi, iflas ve/veya tasfiye sürecinde olmamak, kayyım tarafından yönetilmemek.

(2) Bakanlık görev alanında faaliyet gösteren 1163 sayılı Kanuna tabi tarımsal amaçlı kooperatifler, 5200 sayılı Kanuna tabi tarımsal üretici birlikleri ve 5996 sayılı Kanuna tabi ıslah amaçlı hayvan yetiştirici birlikleri başvuruda bulunabilir. Bunların üst örgütleri, başvuruda bulunamazlar.

Başvuruların değerlendirilmesi ve kriterlerin puanlanması

MADDE 10- (1) Bu Yönetmelik kapsamındaki başvurular, gönüllülük esasına göre tarımsal amaçlı örgütlerin yönetim kurulları tarafından yapılır.

(2) Başvurusu uygun görülen tarımsal amaçlı örgütlerin başvurularının incelenmesi ve değerlendirilmesi ilgili genel müdürlük tarafından yapılır. Başvuru belgelerinden gerçeğe aykırı olanlar, değerlendirme kapsamından çıkarılır. İnceleme ve değerlendirme sonuçları listelenir. Hazırlanan liste, nihai karar verilmek üzere derecelendirme komisyonuna sunulur.

(3) Derecelendirme komisyonu, uygulama rehberinde belirlenen süre içerisinde puanlamaya ilişkin sonuçların yer aldığı liste ile ilgili çalışmalarını tamamlayarak nihai kararını verir ve puanlama sonuç raporunu hazırlar.

(4) Derecelendirme komisyonu tarafından hazırlanan puanlama sonuç raporu ilgili Bakan Yardımcısının onayına sunulur.

(5) Onaylanan puanlama sonuç raporuna göre tarımsal amaçlı örgütlerden;

a) 60 puan ve üzeri alanlar birinci derece tarımsal amaçlı örgüt,

b) 40-59 (dahil) arası puan alanlar ikinci derece tarımsal amaçlı örgüt,

c) 39 ve altı puan alanlar üçüncü derece tarımsal amaçlı örgüt,

olarak derecelendirilir.

(6) İlgili Bakan Yardımcısı tarafından onaylanan listede birinci derece tarımsal amaçlı örgüt olmaya hak kazanan tarımsal amaçlı örgütlere, birinci derece tarımsal örgüt belgesi düzenlenir. İkinci ve üçüncü derece tarımsal amaçlı örgütlere ayrıca bir belge düzenlenmez.

(7) Birinci derece tarımsal örgüt belgesi alanların listesi, Bakanlık internet sitesinde ilan edilir.

(8) Birinci derece tarımsal örgüt belgesinin geçerlilik süresi belgenin onaylandığı tarihten itibaren üç yıldır.

(9) Tarımsal amaçlı örgütün, derecelendirme neticesinde birinci derece tarımsal örgüt belgesi alamaması durumu bir sonraki dönemde başvuru yapmasına engel teşkil etmez.

Başvuru yapmayanların durumu

MADDE 11- (1) Başvuru yapılmaması tarımsal amaçlı örgütlerin hukuki statülerinde ve tüzel kişiliklerinde herhangi bir değişikliğe neden olmaz.

Belgenin sağlayacağı avantajlar

MADDE 12- (1) Birinci derece tarımsal örgüt belgesine sahip olan tarımsal amaçlı örgütlere, ilgili mevzuatında hüküm bulunması kaydıyla;

- a) Tarımsal desteklemelerde ayrıcalık sağlayacak ilave puan ve/veya destek,
- b) Düşük faizli tarımsal kredilerde özel kredi ve/veya faiz indirimi,
- c) Bakanlık organizasyonlarında temsil edilmesinin,
- ç) Bakanlık karar alma süreçlerine aktif katılım, sağlanması konularında avantajlar verilebilir.

İtiraz

MADDE 13- (1) Tarımsal amaçlı örgüt, derecelendirme sonucu açıklandığı tarihten itibaren beş iş günü içerisinde sonuçlara itiraz edebilir.

(2) İtirazlar, doğrudan Genel Müdürlüğe yapılır. İtiraz süresi bitiminden itibaren yirmi iş günü içerisinde itirazlar değerlendirilerek sonuçlandırılır.

(3) İtiraz sonuçları, başvuru sahibine on beş iş günü içinde elektronik posta yolu ile bildirilir.

(4) İtirazlara ilişkin diğer hususlar, Bakanlık tarafından çıkarılan uygulama rehberinde belirtilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Belgenin iptali

MADDE 14- (1) İhbarlar veya Bakanlık tarafından yapılan denetimler neticesinde mücbir sebepler dışında taahhütname veya ilgili mevzuat hükümlerine aykırı hareket ettiği tespit edilen tarımsal amaçlı örgütlerin derecelendirmeye ilişkin tarımsal örgüt belgesi iptal edilir.

(2) Derecelendirme kapsamında tarımsal örgüt belgesi verilen tarımsal amaçlı örgütlerin faaliyetlerini etkileyen icra takibi, iflas, tasfiye ve benzeri mücbir sebep sayılmayacak durumlarının ortaya çıkması halinde Genel Müdürlük tarafından verilen tarımsal örgüt belgesi iptal edilir.

(3) İptal edilen belge kapsamında tarımsal amaçlı örgüte sağlanan destekler, iptal tarihinden itibaren sonlandırılır. Tespit edilen aykırılıklara dayanılarak bir haksız yararlanma söz konusu olmuş ise ilgili mevzuat hükümlerine göre işlem yapılır.

(4) Belgesi, birinci fıkra kapsamında iptal edilen tarımsal amaçlı örgüt, iptal tarihinden itibaren üç yıl süreyle derecelendirme başvurusunda bulunamaz.

Tereddütlerin giderilmesi

MADDE 15- (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında ortaya çıkacak tereddütleri gidermeye Bakanlık yetkilidir.

Hüküm bulunmayan haller

MADDE 16- (1) Bu Yönetmelikte hüküm bulunmayan hallerde ilgili diğer mevzuat hükümleri uygulanır.

Yürürlük

MADDE 17- (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 18- (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Tarım ve Orman Bakanı yürütür.

Sıra no	PUANLAMA CETVELİ			
	Kriterler	Puan	Referans puan	Aldığı puan
1	Son iki yılda ortak/üyelerine girdi temini yapması	8		
2	Son iki yılda sözleşmeli üretim yapması	8		
3	Ortak makine parkı hizmeti sunması	5		
4	Üretilen ürünlerin pazarlanması için satış reyonu veya marketi/satış ofisinin bulunması	5		
5	Faaliyet alanındaki üst örgütlere (il/bölge/merkez birliği) ortak/üye olması	5		
6	Bünyesinde sorumlu müdür çalıştırması	5		
7	Son üç olağan genel kurul toplantısına katılan ortak/üye sayısının genel kurulda oy kullanma hakkını haiz ortak/üye sayısına oranı			
	% 25'e kadar	5	1	
	% 26-50		2	
	% 51-80		3	
	% 81-100 arası		5	
8	Yönetim kurulunun bir önceki mali yıl içerisinde yaptığı toplantı sayısının yapması gereken toplantı sayısına oranı			
	% 25'e kadar	4	1	
	% 26-50		2	
	% 51-80		3	
	% 81-100 arası		4	
9	Personel çalıştırma durumu *			
	1-2 çalışan	8	4+1	
	3-6 çalışan		5+1	
	7-10 çalışan		6+1	
	11 ve üzeri		7+1	
10	İdari hizmetlerini kendine ait veya kiracısı olduğu işletme binasında yapması	4		
11	Tescilli marka ve/veya coğrafi işaretli ürün belgesine sahip olması	4		
12	Son üç yılda ortaklarına kredi ve avans sağlaması ve/veya kredilerde kefil olması	4		
13	Nakliye-depolama faaliyetinde bulunması	4		
14	Aktif internet sitesine sahip olması	3		
15	Yönetim kurulu üyelerinin lisans eğitimi durumu			
	1 üye	3	1	
	2 üye		2	
	3 üye		3	
16	Yönetim kurulu üyeleri arasından en az birinin kadın ve/veya 40 yaş altı olması			
	1 üye	3	1	

	2 üye		2	
	3 üye		3	
17	Denetim kurulu üyelerinin lisans eğitimi durumu			
	1 üye	3	1	
	2 üye		2	
	3 üye		3	
18	Son iki yılda ortaklarına eğitici ve öğretici hizmette bulunması	3		
19	Tarımsal amaçlı örgütün vadesi geçmiş vergi ve sosyal güvenlik prim borcu bulunmaması	3		
20	Tarımsal amaçlı örgütün son üç mali yıl bilançosunda müspet gelir-gider farkı durumu			
	1 yıl müspet	3	1	
	2 yıl müspet		2	
	3 yıl müspet		3	
21	Son iki mali yılda ortak/üyelerine yönelik dayanışma amaçlı yardım faaliyetinde bulunması	3		
22	Son üç yılda basılı ve görsel yayın yapması (dergi/gazete/dijital ve benzeri)	3		
23	Son üç yılda tarımsal amaçlı fuarlara katılmış ve stant açmış olması	2		
24	Son beş mali yıl içerisinde yapılması gereken olağan genel kurul toplantılarını yapması	2		
Toplam		100		
*Tarım meslek liseleri ile meslek yüksekokulları dâhil üniversitelerin tarım, hayvancılık, ormancılık, gıda ve su ürünleri eğitimi veren bölümlerinin herhangi birinden mezun olmuş personel istihdam eden tarımsal amaçlı örgütler için +1 puan eklenir.				